

# Entre l'universal i l'excel·lència

**D**es de fa anys els estudis i l'activitat a les universitats públiques es basen en dos pilars estratègics de llarg abast, l'universal (que pertany o s'estén al món, a tots els ciutadans) i l'excel·lència (qualitat o bondat superior que fa digne de singular estimació alguna cosa). Cadascun d'aquests atributs és un desafiament en ell mateix i per tenir èxit necessiten recursos equilibrats, complexitat amb el talent individual i col·lectiu i especialment models de gestió i funcionament, competents i competitius. Alguns contraposen totes dues qüestions i postulen que a la universitat la universalitat (massificació) redueix l'excel·lència (elitisme) i viceversa, malgrat que la societat

demani totes dues coses amb insistència.

La realitat dels campus universitaris és que el finançament públic és escàs i no resulta fàcil enfrontar-se als reptes institucionals, especialment als més genèrics i ambiciosos que busquen una universitat per a tots els ciutadans, compromesa amb el bé comú i el benestar, amb una gestió pública i de baix cost, i d'excel·lència (*ocris*, muntanya o penyal escarpat). El mèrit dels gestors universitaris és ocupar-se'n i intentar assolir els objectius sabent que disposen d'una governança i uns models de gestió i funcionament poc eficients. El normal en casos tan exigents és quedar-se a mig camí amb disfuncions, discrepàncies conceptuals i conflictes operatius que si es mantenen molt de temps poden conduir a la *medi-ocri-tat*. Relaxar els objectius institucionals per aconseguir una viabilitat

pressupostària pot acabar pervertint-los i accelerar l'arribada de la mediocritat.

Una paradoxa, ja que les universitats buscant l'excel·lència poden trobar la mediocritat, i amb això una certa dosi de malenconia en els membres de la comunitat universitària (segons Victor Hugo, la felicitat d'estar trist). La universitat pública ha de participar en el canvi social en marxa, i assumir que no afecta només la política, l'economia o el bé comú sinó els sistemes educatius, de coneixement, innovació i la creativitat.

La universitat ha de trobar fórmules estratègiques, organitzatives, de funcionament i gestió viables per contextualitzar l'educació superior sense debilitar l'excel·lència ni caure en la mediocritat, sense defraudar les expectatives dels ciutadans ni les esperances en el benestar.●